

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **V. P.**, zast. advokátem Mgr. Danielem Holým, Václavské náměstí 1, Praha 1, proti žalované: **Univerzita Karlova**, Ovocný trh 560/5, Praha 1, proti rozhodnutí rektora žalované ze dne 21. 6. 2021, čj. UKRUK/251780/2021-4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2022, čj. 11 A 185/2021-86,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Danielu Holému, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Děkan Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy dne 29. 3. 2021 rozhodl, že se studium žalobce ukončuje pro nesplnění požadavku, který vyplývá ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu a který spočívá v nesplnění požadovaného počtu kreditů pro zápis do dalšího úseku studia. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, jež rektor univerzity dne 21. 6. 2021 zamítl a rozhodnutí děkana potvrdil.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí rektora univerzity žalobu, kterou městský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. Podle stěžovatele krajský soud nevzal v úvahu práva osob se zdravotním postižením. Stěžovatel má minimální příjmy, nemá možnost se připojit k internetu, a tedy i zapsat si jednotlivé předměty a účastnit se online výuky. To správní orgány ve svých rozhodnutích o ukončení studia nevzaly v úvahu. Stěžovatel shrnul, že podle čl. 24 odst. 5 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením platí, že státy zajistí, aby osoby se zdravotním postižením měly přístup ke studiu na vysoké škole a byla jim přiměřeně upraveny podmínky pro studium. Osobám se zdravotním postižením musí být zajištěn, mimo přijetí na vysokou školu, přístup ke studiu po celou dobu studia. To v projednávané věci nebylo splněno. V předchozím řízení správní orgány vůbec nezkoumaly, zda byla přijata opatření za účelem pomoci osobám se zdravotním postižením. Pokud taková opatření nebyla přijata a pouze v důsledku jejich nepřijetí bylo ukončeno studium stěžovatele, je takový postup nezákonný.

[4] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek městského soudu zrušil, zrušil rozhodnutí správních orgánů a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[5] Žalovaná se domnívá, že stěžovatel by měl ve vztahu k otázkám svého hmotného zabezpečení primárně využít systém sociálního zabezpečení či stipendia, která žalovaná nabízí. Žalovaná podotkla, že přiměřená úprava podle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením neznámá, že osoba se zdravotním postižením musí úspěšně dokončit studium. Stěžovatel je dospělá osoba, jež si měla své záležitosti přizpůsobit tak, aby byla schopná plnit podmínky studia. Osoby se zdravotním postižením jsou na vysoké škole podporovány jinými formami (individuální studijní plán, stipendia, modifikace výuky, ...). Žalovaná podotkla, že ve věci ukončení studia stěžovatele by neměla být předmětem řízení otázka možnosti finanční pomoci z její strany.

[6] Navrhla, aby NSS kasační stížnost zamítl.

[7] Stěžovatel v replice uvedl, že žalovaná mu měla studium přerušit do doby, než vyřeší své finanční záležitosti, nikoli mu studium rovnou ukončit. Stěžovatel si nemyslí, že by mu žalovaná nemohla poskytnout stipendium. Pokud žalovaná uvádí, že stěžovatel měl vyvinout vlastní iniciativu, měla také uvést konkrétní kroky, které měl stěžovatel učinit, a zda mu to orgány žalované doporučily. Žalovaná také zřejmě neví, že stěžovatel neúspěšně žádal o různá stipendia.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] NSS úvodem předesílá, že argumentace stěžovatele je od správního řízení v podstatě obdobná. Stěžovatel opakuje shodné argumenty a nereaguje na závěry správních orgánů nebo městského soudu. NSS tedy nebude detailně reagovat na námitky stěžovatele a v podrobnostech odkazuje na závěry městského soudu, resp. správních orgánů, s nimiž se ztotožňuje.

pokračování

[10] Podle čl. 5 odst. 12 Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy platí, že pokud student nesplní požadavky stanovené tímto řádem pro zápis do dalšího úseku studia a konkretizované ve vnitřním předpisu fakulty podle čl. 19 odst. 2, bude mu studium ukončeno. Podmínkou pro postup do dalšího úseku studia je získání dostatečného počtu kreditů (čl. 5 odst. 10 a 11 Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy).

[11] V projednávané věci je nesporné, že stěžovatel nezískal dostatečný počet kreditů k postupu do dalšího úseku studia. To stěžovatel ostatně ani nezpochybňuje. V této věci je ovšem předmětem řízení pouze otázka, zda stěžovatel splnil podmínky pro postup do dalšího úseku studia. Předmětem řízení naopak není to, co bylo příčinou toho, že stěžovatel nezískal dostatečný počet kreditů.

[12] Jakékoli přidružené problémy, které stěžovatele vedly k tomu, že nezískal dostatečný počet kreditů, měl stěžovatel řešit jinými cestami. Stěžovatel zejména tvrdí, že nemá finanční prostředky, a to např. ani k tomu, aby se mohl přihlásit k internetu. To také údajně vedlo ve svých důsledcích k tomu, že si nemohl zapsat předměty či se účastnit online výuky v covidovém období. Jakkoli lze nepříznivou životní a hmotnou situaci stěžovatele chápat a soucítit s ním, nemůže NSS než konstatovat, že ji měl stěžovatel řešit prostřednictvím systému sociálního zabezpečení či stipendií.

[13] Jak už uvedly správní orgány, studium na vysoké škole je privilegium, nikoli povinnost. Povinností vysoké školy je umožnit, aby ke studiu měly přístup i osoby se zdravotním postižením. To v projednávané věci žalovaná splnila. Stěžovatel byl přijat ke studiu, byl mu dokonce schválen individuální studijní plán atd. Úkolem vysoké školy však není zajištění hmotného zabezpečení svého studenta (stěžovatele). Nelze tedy po ní požadovat, aby studium stěžovatele financovala a zajistila, aby stěžovatel úspěšně dokončil studium. To už je opravdu na individuálních schopnostech každého studenta. Vysoká škola může svým studentům finančně vypomáhat pouze prostřednictvím systému stipendií. Povinností stěžovatele oproti tomu bylo, aby si plnil své studijní povinnosti, a to zejména, aby si sám zajistil zapsání příslušných předmětů a úspěšně je absolvoval. Žalovaná neměla povinnost zjišťovat, zda si stěžovatel tyto své povinnosti plní.

[14] Stěžovatel namítal, že byl porušen čl. 24 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, podle kterého mají osoby se zdravotním postižením právo na vzdělání.

[15] Osoby se zdravotním postižením musí mít možnost přístupu k obecnému terciárnímu vzdělávání bez diskriminace a na rovnoprávném základě s ostatními. Z ustanovení čl. 24 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením však nelze bez dalšího dovodit, že zdravotně postižení studenti také mají bezpodmínečný nárok vůči vysoké škole na finanční podporu svého studia. Přiměřené úpravy studia pro studenty se zdravotním postižením ve smyslu citovaného ustanovení úmluvy podle autoritativního výkladu Výboru pro práva osob se zdravotním postižením a podle doktrinárních názorů mohou zahrnovat úpravy, které se týkají např. výukových prostor, způsobů zkoušení a hodnocení studentů (viz Bantekas, I., Stein, M. a Anastasiou, D. (ed.) *The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities. A Commentary*. OUP, 2018, s. 682) Přiměřené úpravy se vždy uplatní podle individuálních potřeb konkrétního studenta. Z žádných zdrojů však nevyplývá, že by přiměřené úpravy měly zahrnovat poskytnutí finanční pomoci. Práva

garantovaná citovaným článkem nebyla v posuzované věci porušena, neboť jsou primárně chráněna jinými zákony, než je zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2016, čj. 5 As 40/2016-60, či rozsudek městského soudu ze dne 6. 2. 2019, čj. 5 A 141/2014-64).

[16] V této souvislosti NSS podotýká, že městský soud také přílehavě uvedl, že otázka finančního zabezpečení stěžovatele prostřednictvím případného stipendia není a nemůže být předmětem tohoto řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[18] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalované nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec její běžné činnosti.

[19] NSS ustanovil stěžovateli zástupce Mgr. Daniela Holého, advokáta, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 10 s. ř. s. hradí stát. Zástupci NSS přiznal odměnu za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti) a dále paušální náhradu hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Ustanovený zástupce je plátce DPH. Výsledná odměna tedy činí 8 228 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 22. června 2023

Ondřej Mrákota
předseda senátu